

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 23

Kırk altıncı birleşim

3 . V . 1946 Cuma

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	2	izin verilen bonolardan bir kısmının 1934	
2. — Havale edilen kâğıtlar	2	İkinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken	
3. — Başkanlık Divanının Kamutaya	2	ödenmesinde kullanılabileceğine dair ka-	
sunuqları	2	nun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komis-	
1. — Sayın üyelere bazılarına izin		yonları raporları (1/532)	4
verilmesine dair Büyük Millet Meclisi Ba-		2. — Amerika Birleşik Devletleri Hü-	
şkanlığı tezkeresi (3/334)	24	kanet tarafından Cumhuriyet Hükümeti-	
2. — İstanbul Milletvekilliğine seçilen		ne verilen on milyon dolarlık Kredi Anlaş-	
Yahya Kemal Beyatlı'nın seçim tutanağı	4	masının onanması hakkında kanun tasarısı	
4. — Görüşülen işler	4	ve Dışişleri ve Bütçe Komisyonları rapor-	
1. — 4516 sayılı kanunla çıkarılmasına		ları (1/552)	4:5

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Birinci oturum

İstanbul, Kütahya, Seyhan Milletvekillikleri-ne seçilen Yahya Kemal Beyatlı, Emin Toktar ve Sinan Tekelioğlu andıçtılar;

Hüseyinoğlu Mustafa Tekin'in ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki Adalet Komisyonu raporu kabul olundu;

Ankara Tıp ve Fen Fakülteleri yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girilmesine dair olan kanun tasarısının birinci görüşülmesi yapıldıktan sonra oturuma bir saat ara verildi.

İkinci oturum

Belediye Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan kanun kabul olundu; Cuma günü toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkanvekili

Sivas

Ş. Günaltay

Kâtip

Tunceli

Kâtip

İçel

Dr. M. Berker

2. — HAVALE EDİLEN KÂĞITLAR

Tasarılar

1. — Askerî ve mülki Tekaüt Kanununun 47 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı (1/580) (Millî Savunma, Maliye ve Bütçe Komisyonlarına);

2. — Türkiye ile Yunanistan arasında imza edilen Ticaret ve Ödeme Anlaşması ile bağlantılarının altı ay daha uzatılması hakkında kanun tasarısı (1/581) (Dışişleri ve Ticaret Komisyonlarına);

3. — Yabancı memleketlere gönderilecek memurların yollukları hakkındaki 3441 sayılı kanuna ek kanun tasarısı (1/582) ((Maliye ve Bütçe Komisyonlarına);

Raporlar

4. — İtalyan uyrukluğuna girdiğinden dolayı Konya İstiklâl Mahkemesi kararıyla millî hudut dışına çıkarılan Suat Ramiz'in Türk vatandaşlığına kabulünün muvafık olup olmayacağına dair bir karar verilmesi hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet ve İçişleri Komisyonlarından kurulmuş Karma Komisyon raporu (3/12) (Gündeme);

5. — Yalova Kaplıcaları İşletme İdaresinin 1943 yılı bilânçosunun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/331) (Gündeme).

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15

BAŞKAN — T. F. Sılay

KÂTIPLER : S. Pek (Kocaeli), Necmeddin Sahir Sılan (Tunceli).

BAŞKAN — Oturum açılmıştır.

3. — BAŞKANLIK DİVANININ KAMUTAYA SUNUŞLARI

1. — Sayın Üyelerden bazılarına izin verilmesine dair Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi (3/334)

29 . IV . 1946

Kamutaya

Aşağıda adları yazılı Sayın üyelerin izinleri

Başkanlık Divanınca kararlaştırılmıştır.

Kamutayın onamasına sunulur.

B. M. M. Başkanı

M. A. Renda

Afyon Karahisar Milletvekili Ali Çetinkaya, 2 ay, hasta olduğu için,

Ankara Milletvekili Fevzi Daldal, 15 gün, hasta olduğu için.

Antalya Milletvekili Tayfur Sökmen, 2 ay, hasta olduğu için.

Balıkesir Milletvekili Mehmed Demir, 2 ay, hasta olduğu için.

Bilecik Milletvekili Kemal Sun, 2 ay, hasta olduğu için.

Bursa Milletvekili Refet Canrtez, 2 ay, hasta olduğu için.

Çorum Milletvekili Hasan Akdoğan, 15 gün, özürlü olduğu için.

Elâzığ Milletvekili Fuad Ağralı, 2 ay, hasta olduğu için.

Giresun Milletvekili Gl. İhsan Sökmen, 2 ay, hasta olduğu için.

Hatay Milletvekili Abdülğani Türkmen, 1 ay, hasta olduğu için.

İçel Milletvekili Refik Koraltan, 1,5 ay, hasta olduğu için.

İstanbul Milletvekili Salâh Cimcoz, 2 ay, hasta olduğu için.

Kastamonu Milletvekili Hilmi Çoruk, 2 ay, hasta olduğu için.

Konya Milletvekili Fatin Gökmen, 1 ay, özürlü olduğu için.

Kırşehir Milletvekili Fuad Çobanoğlu, 2 ay, özürlü olduğu için.

Muğla Milletvekili Feridun Osman Menteseoğlu, 2 ay, hasta olduğu için.

Niğde Milletvekili Hazım Tepeyran, 2 ay, hasta olduğu için.

Ordu Milletvekili Selim Sırrı Tarcan, 2 ay, hasta olduğu için.

Sivas Milletvekili Necmettin Sadak, 1,5 ay, özürlü olduğu için.

Trabzon Milletvekili Halil Nihad Boztepe, 2 ay, hasta olduğu için.

Van Milletvekili Münib Boya, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Teker, teker okutup oyunuz sunacağım.

Afyon Karahisar Milletvekili Ali Çetinkaya, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ankara Milletvekili Fevzi Daldal, 15 gün, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Antalya Milletvekili Tayfur Sökmen, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Balıkesir Milletvekili Mehmed Demir, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bilecik Milletvekili Kemal Sun, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bursa Milletvekili Refet Canrtez, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çorum Milletvekili Hasan Akdoğan, 15 gün, özürlü olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Elâzığ Milletvekili Fuad Ağralı, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Giresun Milletvekili Gl. İhsan Sökmen, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hatay Milletvekili Abdülğani Türkmen, 1 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçel Milletvekili Refik Koraltan, 1,5 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İstanbul Milletvekili Salâh Cimcoz, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kastamonu Milletvekili Hilmi Çoruk, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Konya Milletvekili Fatin Gökmen, 1 ay, özürlü olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kırşehir Milletvekili Fuad Çobanoğlu, 2 ay, özürlü olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Muğla Milletvekili Feridun Osman Menteseoğlu, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Niğde Milletvekili Hazım Tepeyran, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Ordu Milletvekili Selim Sırrı Tarcan, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Sivas Milletvekili Neemettin Sadak, 1,5 ay, özürlü olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

Trabzon Milletvekili Halil Nihad Boztepe, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Van Milletvekili Münib Boya, 2 ay, hasta olduğu için.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

2. — *İstanbul Milletvekilliğine seçilen Yahya Kemal Beyatlı'nın seçim tutanağı*

BAŞKAN — Tutanak hakkında itiraz ve şikâyet yoktur, tutanak nümunesine göredir. Oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *4516 sayılı kanunla çıkarılmasına izin verilen bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabileceğine dair kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/532) [1]*

BAŞKAN — Tümü hakkında mütalâa var mı? Maddelere geçilmesini kabul buyuranlar... Etmeyenler... Maddelere geçilmiştir.

1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde 4516 sayılı kanunla çıkarılmasına izin verilen bonoların kullanılması ve amortisman sandığında bulunan tahvillerin üç yılda ödenmesi hakkında kanun

MADDE 1. — İzmir - Kasaba ve temdidî demiryollarının satın alınması hakkındaki 2487 sayılı kanunla onanmış olan 24 Mayıs 1934 tarihli sözleşme gereğince çıkarılan 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin faiz ve itfa karşılıkları için Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1946 yılı bütçesinin 15 nci bölümüne konulmuş olan ödenek, bu tahvillerin erken ödenmesinde kullanılabilir ve bu ödenek yetmediği takdirde kalanı 4516 sayılı kanuna dayanılarak adı geçen idarece çıkarılacak bonolarla ödenebilir. Bu suretle çıkarılacak bo-

[1] 102 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

nolar 1947 - 1949 yılları Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçelerine konulacak ödenekle karşılanır.

Erken ödenecek olan bu tahvillerden amortisman sandığında bulunanların bedeli yıllık % 5 faize bağlı tutulmak şartıyla, 1947 yılından başlayarak Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödenekle üç yılda ve eşit taksitlerle ödenir.

BAŞKAN — Madde hakkında mütalâa var mı? Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

Tasarının birinci müzakeresi bitmiştir.

2. — *Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Cumhuriyet Hükümetine verilen on milyon dolarlık Kredi Anlaşmasının onanması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Bütçe Komisyonları raporları (1/552) [1]*

[1] 103 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Tasarının tümü hakkında mü- talâa var mı? (Yok sesleri). Maddelere geçilme- sini oyunza arz ediyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edil- miştir

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafın- dan Cumhuriyet Hükümetine verilen on milyon dolarlık Kredi Anlaşmasının onanması hakkında kanun

MADDE 1. — Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Cumhuriyet Hükümetine verilen on milyon dolarlık kredi hakkındaki An- laşma kabul edilmiş ve onanmıştır.

BAŞKAN — Madde hakkında mütalâa var mı? (Hayır sesleri). Maddeyi oyunza arz ediyor- um. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu Anlaşma konusuna giren malların satın alındıkları mahallerden memleke- timizdeki alıcı daire ve müesseselerce gösterile- cek yerlere kadar nakil, sigorta, ambalaj ve mu- hafaza gibi işler Ticaret Ofisine gördürülebilir.

Bu takdirde sözü geçen işlere ilişkin giderler il- gili daire ve müesseselerce adı geçen Ofise gider çeşidi bakımından düzenliyeceği müfredatlı fa- turalar üzerine ödenir.

BAŞKAN — Madde hakkında mütalâa var mı? (Hayır sesleri.) Maddeyi oyunza arz ediyor- um. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza arz ediyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiş- tir

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza arz ediyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiş- tir.

Tasarının birinci görüşülmesi bitmiştir. Gün- demde görüşülecek başka bir şey yoktur. Pazar- tesi günü saat 15 te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati: 15,10





4516 sayılı kanunla çıkarılmasına izin verilen bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabileceğine dair kanun tasarı ve Ulaştırma ve Bütçe komisyonları raporları (1/532)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/494 - 6/84

17.1.1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

4516 sayılı kanunla çıkarılmasına mezuniyet verilen bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabileceğine dair Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 3.1.1946 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarisinin gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan

S. Saracoğlu

Gereke

İzmir - Kasaba ve temdidi demiryollarının satın alınmasına dair olan 2487 sayılı kanuna bağlı 26 Mayıs 1934 tarihli mukavelename hükümlerine göre çıkarılmış bulunan % 7,5 faizli, 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin hemen tamamı amortisman sandığının elinde bulunmaktadır.

Adı geçen mukavelemenin 9 ncu maddesi hükümleri dairesinde bu tahvillerin erken ödenmesi halinde mevcut resülmalin iki misiline yakın bir faizle servis masraflarının tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.

Ancak erken ödeme için gereken ödeneğin bu tahvillerin senelik mürettebatın ödenmekte bulunduğu Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçesine defaten konulması mümkün görülemediğinden lüzumlu paranın icabı halinde kısmen 1946 bütçesine normal itfa için konulan ödenekten ve bakıyesinin 4516 sayılı kanunla verilen salâhiyete dayanılarak Demiryolları İdaresince çıkarılacak bonolardan temini ve bono ihraçından doğan borç ve faizlerin de bu idarenin 1947 - 1951 seneleri bütçelerine konulacak ödenekten karşılanması için bu kanun teklif edilmiş bulunmaktadır.

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/532

Karar No. 6

24 . I . 1946

Yüksek Başkanlığa

4516 sayılı kanunla çıkarılmasına mezuniyet verilmiş olan bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabileceğine dair kanun tasarısı, Komisyonumuzun 15 . I . 1946 tarihindeki toplantısında incelendi. Devlet Demiryolları İşletme İdaresinin ilgili rükûnları da bu toplantıda hazır bulundular ve tasarının hazırlanmasını gerekli kılan sebep ve faydaları açıkladılar.

Gerek bu açıklamalardan ve gerek tasarının gerekçesinden anlaşıldığına göre :

İzmir - Kasaba ve temdidi demiryollarının satın alınmasına dair olan 2487 sayılı kanuna bağlı 26 Mayıs 1934 tarihli sözleşmeye nazaran satınalma bedelinin ödenmesi için âzami süre 50 yıl ve faiz de yüzde 7,5 olup her yıl eşit taksitler vermek suretiyle bu sürenin tamamı kullanıldığı takdirde 634 milyon Fransız frangı ödenmesi icabettmektedir. Şimdiye kadar geçen süre içinde Devlet Demiryolları İdaresi 150 milyon frank ödemiştir. Geriye 481 milyon frank kalmış olup Fransız frangının bugünkü değerine göre bu para 12,5 milyon Türk lirasına tekabül etmektedir. Bunun da 4 milyon küsur lirası resülmal ve 8,5 milyon lirası da faiz, komisyon ve masraftır.

Binaenaleyh, Fransız frangının bugünkü düşük kıymetinden faydalanılarak satınalma bedelinin kalan kısmının erken ödenmesi halinde 4 milyon küsur lira ile bu borcun tamamen ödenmiş olacağı ve bu suretle 8,5 milyon lira kadar bir kazanç sağlanmış bulunacağı anlaşılmaktadır.

Gösterilen bu faydaları karşısında Komisyonumuz tasarının yerinde olduğuna kani olmuş ve oybirliğiyle kabulüne karar vermiştir.

Ancak, tasarının güttüğü maksat, yani İzmir - Kasaba ve temdidi demiryollarına ait borçların vadesinden evvel ödenmesi gibi hayırlı bir amaç, tasarının yazılış tarzına nazaran kapalı kalmış olduğundan bu maksadı belirli bir hale koymak için birinci maddede sözü geçen 2487 sayılı kanunun neye ait olduğunun da tasrih edilmesi uygun görülerek maddeye böyle bir ekleme yapılmıştır.

Tasarıda başka bir değişiklik yapılmamıştır.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Ko.

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Çouh	Kars	Erzurum
A. R. Erem	Ş. Karacan	S. Altuğ
Aydın	Edirne	Edirne
Dr. R. Levent	M. E. Ağaogulları	F. Balkan
Hatay	İstanbul	Kars
H. Ilgaz	V. Sarıdal	E. Demirel
Kırşehir		Kocaeli
F. Seler		R. Fenmen
Ordu		Ordu
Ş. Akyazı		Dr. V. Demir
İmzada bulunamadı		
Sivas		Sivas
H. Gökdalay		H. Işık
Trabzon		Tunceli
M. Aydın		H. Üçöz

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/532
Karar No. 75

27 . IV . 1946

Yüksek Başkanlığa

4516 sayılı kanunla çıkarılmasına mezuniyet verilen bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabileceğine dair olup Başbakanlığın 6/84 sayılı ve 11 . I . 1946 tarihli yazısıyla Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Ulaştırma Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmiş olmakla Maliye Bakanlığının temsilcileri hazır olduğu halde konuşuldu.

% 7,5 faizli ve 1934 yılından itibaren elli yılda ödenmesi meşrut, beheri beşyüz Fransız frangı itibari kıymetinde 324 936 aded tahvilden ibaret olan ve İzmir - Kasaba ve temdidi demiryolunun satınalma bedelini teşkil eden 1934 yılı ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin 1943 yılından başlayarak erken ödenmesine, sözleşmesi gereğince Hükümet yetkilidir. Bugüne kadar bu tahvillerden 12 369 adedi itfa edilmiş olup kalan 312 567 tahvilden 248 005 adedi amortisman sandığında ve Hazine portföyünde bulunmaktadır. Fransız frangının bu günkü rayicine göre bu tahvillerin erken ödenmesi halinde faiz ve servis masraflarından elde edilecek tasarruf, bu işlemin yapılmasını faydalı ve lüzumlu kılacak miktarlarda görülmüş ve tasarı esas itibariyle kabul edilmiştir.

Tasarının ikinci maddesine göre bu tahvillerin erken ödenmesinde kullanılacak bonoların beş yılda Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödeneklerle karşılanması lâzımgelmekte ve bu da yılda sekiz yüz bin liranın Demiryolları bütçesinden ödenmesini gerekli kılmaktadır. Tasarının tanzim edildiği tarihteki Fransız frangı rayicine göre tahvillerin erken ödenmesi için gereken para dört milyon Türk lirası iken bu gün-

kü rayice nazaran ödenecek para (1 693 083) Türk lirasına inmiş olduğundan, bunun ödenmesi için Komisyonumuzca üç yıl yeter görülmüştür.

Şu kadar ki, bu tediyein 4516 sayılı kanunla verilen yetkiye dayanarak çıkarılacak bonolarla yapılması, emisyon bakımından mahzurlu görülmüş ve bu ödeme şeklinin yalnız kişiler elinde bulunan tahvillere hasrı ile Amortisman Sandığında bulunanların bedelinin doğrudan doğruya Devlet Demiryolları bütçesine konulacak ödeneklerle, 1947 yılından başlayarak üç yılda ödenmesi ve birinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde olduğu gibi bu bedelin yıllık % 5 faize bağlanması uygun bulunmuştur.

Bu maksatlara göre yeniden yazılan tasarı Kamutayın tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Bu rapor sözcüsü
Tokad	Edirne	İstanbul
H. N. Keşmir	M. N. Gündüzalp	I. H. Ülkmen
Kâtip		
İstanbul	Aydın	Burdur
F. Öymen	Gl. R. Alpman	Ş. Engineri
Çanakkale	Diyarbakır	Giresun
S. T. Arsal	Ş. Uluğ	M. Akkaya
Hatay	İsparta	İzmir
H. Selçuk	M. Karaağaç	M. Birsnel
Kayseri	Kütahya	Manisa
F. Baysal	H. Pekcan	F. Kurdoğlu
Mardin	Samsun	Yozgad
R. Erten	M. A. Yörüker	S. İçöz
Zonguldak		
E. Erişirgil		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

4516 sayılı kanunla çıkarılmasına mezuniyet verilen bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 4516 sayılı kanunla verilen yetkiye dayanılarak Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne çıkarılacak olan bonolar hasılatından dört milyon liraya kadar olan kısmı 2487 sayılı kanunla onanmış bulunan 26 Mayıs 1934 tarihli sözleşme hükümlerine göre çıkarılan % 7,5 faizli ve 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabilir.

MADDE 2. — Birinci maddede mucibince kullanılan bonolardan doğan borç ve faizleri idarenin 1947 - 1951 seneleri bütçelerine eşit miktarlarda konulacak ödenekten karşılanır.

GEÇİCİ MADDE — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü'nün 1946 yılı bütçesinin 15 nci bölümünün adı «Satın alınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa ve erken ödeme karşılıkları ile bunlara ait giderler» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ULAŞTIRMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

4516 sayılı kanunla çıkarılmasına mezuniyet verilen bonolardan bir kısmının 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılabilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 4516 sayılı kanunla verilen yetkiye dayanılarak Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne çıkarılacak olan bonolar hasılatından dört milyon liraya kadar olan kısmı, İzmir - Kasaba ve temdidi Demiryollarının satın alınması hakkındaki 2487 sayılı kanunla onanmış bulunan 26 Mayıs 1934 tarihli sözleşme hükümlerine göre çıkarılan yüzde 7,5 faizli ve 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde kullanılır.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin erken ödenmesinde 4516 sayılı kanunla çıkarılmasına izin verilen bonoların kullanılması ve amortisman sandığıında bulunan tahvillerin üç yılda ödenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — İzmir - Kasaba ve temdidi demiryollarının satın alınması hakkındaki 2487 sayılı kanunla onanmış olan 24 Mayıs 1934 tarihli sözleşme gereğince çıkarılan 1934 ikinci sıra Türk borcu tahvillerinin faiz ve itfa karşılıkları için Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1946 yılı bütçesinin 15 nci bölümüne konulmuş olan ödenek, bu tahvillerin erken ödenmesinde kullanılabilir ve bu ödenek yetmediği takdirde kalanı 4516 sayılı kanuna dayanılarak adı geçen idarece çıkarılacak bonolarla ödenebilir. Bu suretle çıkarılacak bonolar 1947 - 1949 yılları Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçelerine konulacak ödenekle karşılanır.

Erken ödenecek olan bu tahvillerden amortisman sandığında bulunanların bedeli yıllık % 5 faize bağlı tutulmak şartıyla, 1947 yılından başlayarak Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödenekle üç yılda ve eşit taksitlerle ödenir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan <i>Ş. Saracoğlu</i>	Adalet Bakanı
Millî Savunma Bakanı <i>A. R. Artunkal</i>	İçişleri Bakanı <i>Hilmi Uran</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>N. E. Sumer</i>	Maliye Bakanı <i>N. E. Sumer</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Yücel</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Sırrı Day</i>
Ekonomi Bakanı <i>Fuad Sirmen</i>	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı <i>Dr. S. Konuk</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Suad H. Ürgüblü</i>	Tarım Bakanı <i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı <i>A. F. Cebesoy</i>	Ticaret Bakanı <i>R. Karadeniz</i>
	Çalışma Bakanı <i>Dr. S. Irmak</i>

Ulaş. K.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi
ayniyle kabul edilmiştir.





Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Cumhuriyet Hükümetine verilen on milyon dolarlık Kredi Anlaşmasının onanması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Bütçe Komisyonları raporları (1/552)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71 - 534 6/871

30 . III . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Cumhuriyet Hükümetine verilen on milyon dolarlık Kredi Anlaşmasının onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 21 . III . 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı ve gerekçesinin ilişiği Anlaşma ile birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan
Ş. Saracoğlu

Gerekçe

Harbin sona ermesi üzerine Birleşik Devletler Hükümeti muhtelif kıtalarda ve bu meyanda memleketimizde ve Yakınşark'ın merkezi ittihaz ettikleri Kahire'de bulunan malzeme ve teçhizat fazlasının satışına karar vermiş ve bunun için de lâzımgelen teşebbüslere koyulmuştur.

Hükümetinin bu yoldaki kararı cümlesinden olarak buradaki Amerika Sefareti memleketimizde ve Kahire'de bulunan bu malzeme ve teçhizatın satışa çıkarıldığını ve işin müstaceliyeti dolayısıyla bu bapta ayrıca yazı ile tekliflerde bulunulamıyacağından salâhiyet sahibi Türk mümessillerinin Kahire'ye giderek mahallinde bu malzeme ve teçhizatı görmeleri ve intihap edeceklerini mübayaaya eylemeleri muvafık olduğunu beyan ile icabında tarafımızdan yapılacak mübayaaları kolaylaştırmak için kredi de açacaklarını ilâve eylemiştir.

Mevzubahis malzeme ve teçhizatın mübayaasının kolaylaştırmak için bize on milyon dolarlık bir kredi açılmasını mutazammın bulunan bu anlaşma gereğince bu kredi on müsavi taksite ayrılmakta ve yüzde 2, 3/8 faiz ödemektedir.

Taksitlerin ödenmesine 1947 senesinde başlanacaktır. İşbu kredi ile memleketimizin muhtaç olduğu bazı mühim ve âcil ithalât malzeme ve teçhizatını temin eylememiz mümkün olduğuna göre bu kredinin faideleri aşikâr olduğu gibi dolar olarak ödenmesi derpiş edilen bu taksitlerin mukabili Türk liralарını bir takım kayıt ve şartlar altında Amerikalıların memleketimizde tesis edecekleri harsî, terbiyevi ve insani bazı müesseselerin tesis ve bakım masraflarına tahsis edebileceğiz.

Bu suretle hem memleketimize ancak dövizle temin edilebilen malzeme ve teçhizat ithal etmiş, hem de borcumuzu dövizle ödemeyip mukabili Türk liralарının memleketimizde ilmî, insani ve harsî gayeler uğruna sarfedilmesini sağlamış olacağız.

Hükümleri itibariyle memleketimizin menfaatine uygun görülen işbu Anlaşma Büyük Millet Meclisinin tasdikına arz olunur.

Dışışleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Dışışleri Komisyonu
Esas No. 1/552
Karar No. 16

17 . IV . 1946

Yüksek Başkanlığa

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Cumhuriyet Hükümetine verilen on milyon dolarlık Kredi Anlaşmasının onanması hakkında Dışışleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 21 . III . 1946 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarıısı Dışışleri Bakanlığı temsilcilerinin hazır bulunduğu oturumda görüşülmüştür.

Verilen açıklamadan anlaşıldığına göre harbin sona ermesi üzerine Amerika Hükümeti muhtelif kıtalarda ve bu arada memleketimizde ve Yakın - Şark'ın merkezi ittihaz ettikleri Kahire'de bulunan malzeme ve teçhizat fazlasının satışına karar vermiş ve bunun için lâzımgelen teşebbüslere koyulmuştur.

Kredi Kahire'deki malzemenin satın alınmasını sağlamak için açılmıştır. Bununla hem mem-

leketimize ancak dövizle alınabilecek malzeme ve teçhizat ithal edilmiş olacağından, hem de borcumuzu dövizle ödemeyip mukabili Türk liralарının memleketimizde ilmi ve harsı gayeler uğrunda sarfedilmesi sağlandığından Anlaşma menfaatlerimize uygun görülmüş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışışleri Ko.

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Konya	İstanbul	Ağrı
S. Arıkan	A. Ş. Esmel	R. R. Pâsin
Ankara	Antalya	Erzurum
Z. Yörük	D. C. Tanca	P. Demirtaş
Gümüşane	Manisa	Tokad
C. Selek	Y. H. Bayur	N. Poroy

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/552
Karar No. 76

27 . IV . 1946

Yüksek Başkanlığa

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Hükümetimize açılan on milyon dolarlık krediye ait Anlaşmanın onanması hakkında Dışışleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başbakanlığın 30 . III . 1946 tarih ve 6/871 sayılı tezkesiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarıısı, Dışışleri Komisyonunun raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Maliye Bakanlığı Müsteşarı hazır olduğu halde okundu ve incelendi.

İkinci dünya harbinde kullanılmak üzere Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından muhtelif memleketlerde depo edilmiş olan malzeme ve teçhizatın kısa bir zamanda tasfiye edilmek istenildiği, Orta - Şark'ta mevcut malzemenin bize elverişli olan kısmını müsait şart-

larla satın almamız için Cumhuriyet Hükümeti ile temasa geçildiği ve 10 milyon dolarlık kredinin bu maksadın sağlanması için gösterilen bir kolaylık olduğu anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzdaki görüşmeler sırasında, eşya ve malzeme fiyatlarının harpten sonra vukua gelmesi muhtemel olan değişikliklerin gözönünde tutulması ve kullanılmış malzeme satın alınırken icabeden fiyat indirmelerinin yapılması konuları üzerinde durulmuştur.

Bu malzeme ve teçhizatı görmeğe ve elverişli kısmını satın almaya memur edilmiş olan heyetin arzu edilen titizliği göstermekte olduğu, fiyat farklarının dikkat nazarına alınarak indirmeler yaptırıldığı Hükümet temsilcisi tarafın-

dan ifade edilmiştir.

Muhtelif daire ve müesseseler için satılmalınacak eşyanın ambalaj, sigorta, taşıma ve saire giderlerinin ödenmesi şekillerine ve bu gibi işlerin Ticaret Ofisine yaptırılabilmesine dair bir maddenin tasarıya eklenmesi Hükümet temsilcisi ile mutabık olarak kararlaştırılmış ve bu maksatla tasarıya ikinci madde eklenmiştir.

Kamutayın onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa takdim olunur.

Başkan	Başkan V.	Bu rapor sözcüsü
Tokad	Edirne	Giresun
H. N. Keşmir	M. N. Gündüzalp	A. Sayar

Kâtip

İstanbul
F. Öymen
Çanakkale
S. T. Arsal
Hatay
H. Selçuk
İzmir
M. Bursalı
Manisa
F. Kurdoğlu
Yozgad
S. İçöz

Aydın

R. Alpman
Diyarbakır
Ş. Uluğ
İsparta
M. Karabağcı
Kayseri
F. Bayraktar
Mardin
R. Erten
Zonguldak
E. Erişirgil

Burdur

Ş. Engineri
Giresun
M. Akkaya
İstanbul
I. H. Uluğmen
Kütahya
H. Pekcan
Samsun
M. A. Yörüker

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Cumhuriyet Hükümetine verilen on milyon dolarlık Kredi Anlaşmasının onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Cumhuriyet Hükümetine verilen on milyon dolarlık kredi hakkındaki Anlaşma kabul edilmiş ve onanmıştır.

MADDE 2. — İşbu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Adalet Bakanı
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>R. Türel</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. R. Artunkol</i>	<i>Hilmi Uran</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>H. Saka</i>	<i>N. E. Sumer</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
	<i>Sırrî Day</i>
Ekonomi Bakanı	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
<i>Fuad Sirmen</i>	<i>Dr. S. Konuk</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>T. Coşkan</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>R. Karadeniz</i>
Çalışma Bakanı	
<i>Dr. S. Irmak</i>	

BÜTÇE KOMİSYONU DEĞİŞTİRİŞİ

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından Cumhuriyet Hükümetine verilen on milyon dolarlık Kredi Anlaşmasının onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu Anlaşma konusuna giren malların satın alındıkları mahallerden memleketimizdeki aler daire ve müesseselerce gösterilecek yerlere kadar nakil, sigorta, ambalaj ve muhafaza gibi işler Ticaret Ofisine gördürülebilir. Bu takdirde sözü geçen işlere ilişkin giderler ilgili daire ve müesseselerce adı geçen Ofise gider geçidi bakımından düzenliyeceği müfredatlı faturalar üzerine ödenir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Hükümetin üçüncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

ANLAŞMA

Birleşik Devletler Dış Tasfiye Komisyonu tarafından Türk arazisi dışında satılmağa çıkarılan teçhizat ve malzeme fazlası meyanından ihtiyaçlarına tekabül edenleri satılmak arzusunda olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (aşağıda kısaltılmış olarak Türk Hükümeti denilen) ve bu malzemenin, Türk Hükümeti tarafından on milyon dolar tutarına kadar mubayazalarını kolaylaştırmak arzusunda olan Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti (aşağıda Birleşik Devletler tabiriyle işaret edilen) aşağıdaki hükümleri kabul etmekte mutabık kalmışlardır :

1. — Birleşik Devletler, Türk Hükümetine, işbu mubayazalar için on milyon dolarlık bir kredi verecektir.

2. — Türk Hükümeti, kullanılan kredinin tamamını, on müsavi taksitte, yıllık yüzde 2,8/8 nispeti üzerinden hesap edilen bir faizle ve dolarla ödemeği taahhüt eder. Bu faiz, her taksitin hülûlünde, Türk Hükümeti tarafından satın alınan malzemenin dolar olarak fiyatının ödenmemiş bakiyesi yekûnu üzerinden hesap edilecektir. Faiz, bu malzemenin her satılmağı tarihten itibaren işlemeğe başlayacak ve bu faiz ve bu taksitin birinci tediyesi 1 Ocak 1947 de yapılacaktır.

Hulûl eden sair taksitler ve faizler mütaakıp yılların Ocak ayının birinde ödenecektir.

3. — Birleşik Devletler, faiz dâhil olmak üzere, işbu taksitin resmî râyîç üzerinden Türk lirası olarak tediyesini isteyebilecektir.

Birleşik Devletler, cari herhangi bir sene zarfında bir defa veya birkaç defa olmak ve tediye tarihinde hesap edilen faiz de dâhil bulunmak üzere, ödenmiş bakiye yekûnunun yarısına kadar herhangi bir meblâğın veya meblâğların resmî râyîç üzerinden Türk lirası olarak tediyesini isteyebilecektir.

Cari sene zarfında, Türk lirası tediyesine mütaallik bir talep veya talepler vukuunda Birleşik Devletler mütaakıp seneler zarfında, bir defa veya birkaç defa olmak üzere, ödenmemiş bakiye yekûnunun veya işbu ödenmemiş bakiyenin bir kısmının tediyesini isteyebilecektir. Bu suretle avans olarak yapılan tediyeler daima son taksitin matlubuna kaydedilecektir.

Tediye şekilleri yukarıda zikredilen Türk liraları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında hususi bir hesaba yatırılacak ve Birleşik Devletlerin arzusunda göre :

1. Harsî, terbiyevi ve insani gayelere;
2. Birleşik Devletler tarafından Türkiye'de kullanılan memurların ücretleri dâhil olmak üzere Birleşik Devletlerin masraflarına tahsis edilecektir.

II

Halen Türkiye'de bulunan ve Birleşik Devletler tarafından fazla olarak ilân edilen malzemenin satış ve muamelesi aşağıdaki hükümler ve şartlar dairesinde yapılacaktır.

1. Dış Tasfiye Komisyonu Türk Hükümetine işbu malzemenin ve fiyatlarının «inventaire» ini ve itfa listelerini verecektir. Satış fiyatı alâkadar mümessiller tarafından görüşülecektir. Türk Hükümeti tarafından seçilen malzeme Türk Hükümeti tarafından « mahallinde ve olduğu gibi » mülkiyeti müstesna olmak üzere, teminatsız satın alınacak ve Türk Hükümetine aşağıda müştereken tesbit edildiği üzere şu tarihte veya şu tarihlerde teslim edilecektir:

2. — Türk Hükümetine teklif yapıldığı tarihten itibaren âzami yirmi günlük bir müddet içinde bir Anlaşma yapıldığı takdirde, yeni bir teklif gerek Türkiye'de, gerek Türkiye dışında muhtemel sair alıcılara yapılabilecektir. Satılmağa çıkarılan ve ne Türk Hükümeti, ne de Türkiye'de mütemekkin hususi şahıslar tarafından satın alınmayan bütün malzeme her türlü gümrük resminden ve gümrük tarafından istifa olunan sair mükellefiyetlerden muaftır.

Birleşik Devletlerin talebi üzerine işbu malzemeye mütaallik ihracat lisansları derhal verilecektir.

Türkiye'de mütemekkin olanlara satılan malzeme için her türlü gümrük resmi ve buna mütaillik sair mükellefiyetler câri kanunlara göre bu malzemenin alıcıları tarafından ödenecektir.

3. — Türk Hükümeti tediye, kendisi tarafından satın alınan malzeme fazlasının tesliminde (te-

cilli dolar kredisinden farklı olarak) peşinen Amerikan doları ile yapacaktır.

4. — Türkiye'deki Birleşik Devletler ajanslarının Türkiye'de kullanmak arzusunda oldukları bu gibi malzeme fazlası alıkonulabilir ve satışa çıkarılmaz.

III

Eğer Birleşik Devletler, gerek Türkiye'de, gerek Türkiye dışındaki malzeme fazlasından bir kısmını, bir veya birkaç gayrimenkul mukabilinde trampa etmek arzusunda bulunursa - böyle bir veya birkaç gayrimenkulün Türk Hükümeti tarafından satılmak üzere gösterilmesi ve bunlar Türk Hükümeti ve Birleşik Devletler tarafından müştereken muvafık görülmesi kaydıyla - Türk Hükümeti bu trampayı yapabilecek bir müesseseyi göstermeyi taahhüt eder.

İşbu gayrimenkuller sefaret (Birleşik Devletler Sefiri için bir ikametgâh dâhil olmak üzere) veya konsoloshane olarak kullanılacaktır. Bu takdirde, işbu trampaya mütaallik şartlar Birleşik Devletler yetkili uzuvları ile mevzu bahis müessese arasında müştereken kararlaştırılacaktır.

Kahire'de iki nüsha olarak İngilizce ve Fransızca lisanları üzerinden 27 Şubat 1946 da tanzim ve imza edilmiştir.

İşbu meali tasdik etmek üzere taraflar bu Anlaşmaya parmaklarını ve mühürlerini basmışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti namına

N. T. Seymen

Türkiye'nin Kahire Elçisi

N. T. Seymen

Birleşik Devletler Hükümeti namına

Fred W. Ramsey

Dış Tasfiye Komisyonu Azası

Fred W. Ramsey

